

ÁLLATORVOSOK

136. évfolyam

321–384. oldal

L A P J A

2014/6

Tábori patkoló- és bognárműhely az I. világháborúban
Field cartwright and farriery forge during the 1st World War

■ **LÓ**

Dinamikus felső légúti
elváltozások

■ **SERTÉS**

Afrikai sertéspestis
Az afrikai sertéspestis elleni
védekezés

■ **BAROMFI**

A szénhidrát-anyagcsere
csirkében

■ **KISÁLLAT**

Candida parapsilosis kutyában
Kutya-herpeszvírus okozta
elhullások

■ **ÉLELMISZER-HIGIÉNY**

Molekuláris módszerek az
élelmiszer-biztonságban

■ **AKADÉMIAI BESZÁMOLÓK**■ **ALMA MATER**■ **HÍREK, TALLÓZÁSOK**

TARTALOMJEGYZÉK / CONTENTS

LÓ

Joó Kinga, Nyerges-Bohák Zsófia, Szenci Ottó, Kutasi Orsolya: Dinamikus felső légúti elváltozások endoszkópos kórjelzése lovakban. Irodalmi összefoglalás / 323

SERTÉS

Sanchez-Vizcaino, J. M.: Afrikai sertéspestis / 335

Földi Zsolt, Nemes Imre: Az afrikai sertéspestis elleni védekezés hazai helyzete / 339

BAROMFI

Mátis Gábor, Lengyel Péter, Kulcsár Anna, Kulcsárné Petrilla Janka, Neogrády Zsuzsanna: A szénhidrát-anyagcsere és az inzulinhomeosztázis sajátosságai csirkékben. Irodalmi összefoglalás / 342

KISÁLLAT

Szabó Nikoletta, Bálint Edina, Bókony Brigitta, Hegedűs György-Tamás: *Candida parapsilosis* első magyarországi izolálása kutyából / 350

Szeredi Levente, Dán Ádám, Bacsadi Árpád, Kecskeméti Sándor: Kutya-herpeszvírus okozta elhullások retrospektív vizsgálata / 355

ÉLELMISZER-HIGIÉNYIA

Nagy Béla, Szmolka Ama: Molekuláris módszerek szerepe és jövője az élelmiszer-biztonsági mikrobiológiai vizsgálatokban / 361

AKADÉMIAI BESZÁMOLÓK

Az állatorvos-tudományi kutatások 2013-ban, az akadémiai beszámolók 40. évfordulóján. 1. rész / 373

ALMA MATER

Egzotikusállat- és Vadegészségügyi Tanszék / 382

KÖNYVISMERTETÉS

Tobias, R., Skrodzki, M., Schneider, M.: Kisállatok szívbetegségeinek kompendiuma (Karsai F.) / 338

HÍREK, TALLÓZÁSOK

EQUINE

K. Joó, Zs. Nyerges-Bohák, O. Szenci, O. Kutasi: Endoscopic examination of dynamic upper respiratory tract disorders in horses. Literature review / 323

PORCINE

J. M. Sanchez-Vizcaino: African swine fever / 335

Zs. Földi, I. Nemes: Situation of African swine fever control in Hungary / 339

POULTRY

G. Mátis, P. Lengyel, A. Kulcsár, J. Kulcsárné Petrilla, Zs. Neogrády: Special characteristics of carbohydrate metabolism and insulin homeostasis in chicken. Literature review / 342

SMALL ANIMALS

N. Szabó, E. Bálint, B. Bókony, Gy.-T. Hegedűs: The first isolation of *Candida parapsilosis* from dog in Hungary / 350

L. Szeredi, Á. Dán, Á. Bacsadi, S. Kecskeméti: Retrospective examination of pups died of canine herpesvirus infection / 355

FOOD HYGIENE

B. Nagy, A. Szmolka: Present and future significance of molecular methods in microbial food safety examinations / 361

ACADEMIC REPORTS

Veterinary research in 2013, at the 40th anniversary of academic reports. Part 1 / 373

ALMA MATER

Department of Exotic animal and Wildlife medicine / 382

BOOK REVIEW

R. Tobias, M. Skrodzki, M. Schneider: Compendium on cardiac diseases in small animals (F. Karsai) / 338

NEWS, GLEANING FROM THE VETERINARY LITERATURE

BAL OLDALI GÉGEBENŰLÁS LÓBAN 326

AFRIKAI SERTÉSPESTIS

336

CANDIDA PARAPSILOSIS TENYÉSZETE

357

KUTYAHERPESZVÍRUS-FERTŐZÉS

357

A cikkeket kivonatolják és/vagy címeit közlik az alábbi intézmények referálóját és indexelő folyóiratai: CAB International (UK) *Index Veterinarius*, *Veterinary Bulletin* stb.

ISI (Institute for Scientific Information, USA): Current Contents és FO: VM™

This Journal is indexed and/or abstracted in Current Contents and FO: VM™ of ISI (Institute for Scientific Information, USA) *Index Veterinarius*, *Veterinary Bulletin* (and others) of CAB International (UK)

***

Internet address (English contents pages, subscription price, etc.)
<http://www.univet.hu/mal>

■ A CÍMLAPON LÁTHATÓ KÉPRŐL

Egy szög miatt a patkó elveszett. / A patkó miatt a ló elveszett. / A ló miatt a lovas elveszett. / A lovas miatt a csata elveszett. / A csata miatt az ország elveszett. / Máskor verd be jól a patkószeget! – szól a 14. század óta ismert angol versike. Mindig tisztában voltak azzal, hogy milyen fontos a lovak lábának védelme az ütközetekben: szalma- vagy gyékényfonatú, bőrből vagy fából készült „hipposzandált”, később vaspatkókat alkalmaztak. Ha az egyik fél ezt elmulasztotta, az komoly előnyt, sőt győzelmet jelenthetett a másik számára.

Ugyanis „... a ló munkaképessége legnagyobb részben lábainak, még pedig patáinak minőségétől és épségétől függ” – írja NÁDASKAY BÉLA és SCHWENSKY ÁRMIN *Patkolástani kézikönyvében*. Részletesen ismertetik a pata bonctanát, működését, és felhívják a figyelmet arra, hogy ezen kívül még számos tényező veendő figyelembe a patkó megválasztása és kialakítása során. A könyvből (boldog békeidők!) csak néhány rövid részlet szól a hadseregnek és honvédségnek alkalmazott ún. Miles-féle patkolási módról. Miles azt ajánlja, hogy a felső lapján lejtős patkót készítsenek úgy, hogy az elejét hajtsák fel, a hátuljára pedig kerüljön sarok. SCHWENSKYÉK szerint ez a módszer megfelelő, de a patkót az első részén nem hajlítják fel, és rendes háromszögletes sarkot készítenek neki. A módszert az állatorvosi akadémián kívül is országsszerte oktatták állandó és alkalmi tanfolyamokon a katonai hallgatónak.

A könyv aktualitását bizonyítja UNGHVÁRY MÓZES községi állatorvosnak ez idő tájt megjelent írása, amely szerint a sántaságok oka a paták természetes működésének nem kellő ismerete. Kifogásolja, hogy a még érvényben lévő, 1875-ben kiadott katonai patkolási szabályrendelet nem számol az egyéni sajátosságokkal, és így – szerencsétlen módon – hozzájárul a sántaság kialakulásához. „A katonai lovak 40–50%-a mint rokkant selejtezett ki, [ezért] a katonai hatóságoknak a legfontosabb a patkolás okszerű reformja...”

Miles módszere okszerűnek (azaz célszerűnek) bizonyulhatott, mert HORVÁTH MIHÁLY állatorvos-örnag *Patkolástan* könyvében harminc évvel később is hasonló ajánl a honvédség számára, az ún. Lechner-lejtővel kiegészítve. A Lechner-lejtő a szegárok hosszában a patkószárak talajai alapjának közepétől a belső széléig kialakított lejtő, amelynek célja, hogy az idegen tárgyak, anyagok ne tudjanak a patkó szárai közé beékelődni.

Ez sem segített azonban télen, amikor a hó a pata és a patkó között felhalmozódott, összetömörödött, a ló lábát megemelte és járását bizonytalaná tette, hiába voltak az éles patkószegek vagy a csavaros sarkok, amelyeket a patkószár végén kialakított menetbe illesztettek. Ezzel a gonddal az I. világháborúban is szembe kellett nézni a galíciai, bukovinai, oroszországi hadműveletek során, ahol nem volt vasúthálózat, és sokszor gépjárművel sem megközelíthető helyekre kellett az igás- és hátszlovoknak eljuttatniuk a katonákat vagy az utánpótlást. A rövidebb távon vagy városban bevált megoldások a nagy hóban, hosszú menetelések alatt nem voltak kielégítőek. KARPFER KONRÁD cs. és kir. állat-egészségügyi zászlós 1917-ben mutatta be hőkivető készülékét. A készülék lényege két rugó, amely szükség esetén a patkó görbületénél kialakított két lyukba akasztható, hátul pedig a sarokszeggekkel leszorítható karikán át fut. A patát és a csüd feletti részt börtasakok védik. A csüd felettihez rögzíthető a rugók másik vége. A rugók minden lépésnél megfeszülnek, lábemeléskor pedig összehúzódnak, így kipergetik a felgyülemlt havat. KARPFER nevéhez több praktikus eszköz feltalálása fűződik, amelyek közül az első lehetett a hőkivető készülék.

A címlapon egy tábori patkoló- és bognárműhely látható az I. világháborúban szolgált DR. MAROSSY JENŐ albumából. A szolgálati szabályzat akkoriban nyolchetenkénti patkóellenőrzést és szükség esetén -megújítást írt elő, de a tábori kovácsműhelyek alkalmatlansága, a szénutánpótlás elégtelensége, a patkó- és patkószeghiány nem tette lehetővé a rendszeres pataápolást.

Orbán Éva

Terjeszti: Lapker Zrt.
 Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Levél Üzletág, Központi Előfizetési és Ármenedzsment csoport. Postacím: 1900 Budapest. **Előfizethető** az ország bármely postáján, valamint a hírlapot kézbesítőknél, e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu. További információ: 06-80/444-444.
 Ügyfélszolgálat: tel.: 362-8114, Fax: 362-8104.
 Külföldön terjeszti: Color Interpress Kft., 1039 Budapest, Hatvany L. u. 14. Tel.: 243-9232, fax: 243-9242.
 Előfizetési díj 1 évre: 18 480 Ft.

Vol. 136. No 6. – Budapest, June 2014

■ **FŐSZERKESZTŐ – EDITOR-IN-CHIEF**
 Dr. BALKÁ Gyula

■ **SZERKESZTŐBIZOTTSÁG – EDITORIAL BOARD**

Dr. Abonyi Tamás,
 Dr. Balka Gyula (elnök), Dr. Bíró Ferenc,
 Dr. Búza László, Dr. Dunay Miklós,
 Dr. Farkas Róbert, Dr. Fekete Sándor,
 Dr. Fodor László, Dr. Gál János,
 Dr. Gálfi Péter, Dr. Gönci Gábor,
 Dr. Jakab Csaba, Dr. Jerzsele Ákos,
 Dr. Laczay Péter, Dr. Manczur Ferenc,
 Dr. Molnár Viktor, Dr. Nagy Béla,
 Dr. Nemes Imre, Dr. Németh Tibor,
 Dr. Ózsvári László, Dr. Sályi Gábor,
 Dr. Seregi János, Dr. Solti László,
 Dr. Sótornyai Péter, Dr. Szieberth István,
 Dr. Tóth Balázs, Dr. Tuboly Tamás,
 Dr. Varga János, Dr. Vetési Ferenc,
 Dr. Visnyei László, Dr. Vörös Károly

Szerkesztőségi titkár: Baráth Edina

■ **SZERKESZTŐSÉG – EDITORIAL OFFICE**

H-1078 Budapest, István u. 2. Hungary
 Levélcím: 1400 Budapest 7. Pf. 2.
 Telefon: (36-1) 34-13-023
 (36-1) 47-84-100/8961, 8960, 8962
 Telefax: (36-1) 34-13-023
 Internet: <http://www.univet.hu/mal>
 E-mail: mal@aotk.szie.hu

■ **KIADÓ – PUBLISHER**

Nemzeti Agrárszaktanácsadási,
 Képzési és Vidékfejlesztési Intézet
 H-1223 Budapest, Park u. 2.
 Telefon: (36-1) 36-28-100
 Telefax: (36-1) 36-28-104
 Internet: www.agrarlapok.hu
 E-mail: info@agrarlapok.hu
 Felelős kiadó:
 DR. MEZŐSZENTGYÖRGYI DÁVID,
 a NAKVI főigazgatója

■ **LAPTULAJDONOS**

■ **Hírdetések felvétele**

Telefon: 06-20 996-9239, 06-13 628 114
 Telefax: (36-1) 470-0410
 E-mail: info@agrarlapok.hu

Minden jog fenntartva. A lapból értesítéseket átvenni csak a Magyar Állatorvosok Lapjára való hivatkozással lehet. A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért a kiadó felelősséget nem vállal.

■ **Nyomdai előkészítés**

DÁVID Ildikó

■ **NYOMÁS**

D-Plus Nyomda
 1037 Budapest, Csillaghegyi út 19-21.

■ INDEX: 25531

■ HU ISSN 0025-004X

Dinamikus felső légúti elváltozások endoszkópos kórjelzése lovakban

Irodalmi összefoglalás

K. Joó – Zs. Nyerges-Bohák – O. Szenci – O. Kutasi:
 Endoscopic examination of dynamic upper respiratory tract disorders in horses. Literature review

**Joó Kinga^{1,*}, Nyerges-Bohák Zsófia^{1,2}
 Szenci Ottó¹, Kutasi Orsolya^{1,2}**

1] MTA–SZIE
 Nagyállatklinikai
 Kutatócsoport.
 H–2225 Üllő, Dóra major
 *e-mail: joo.kinga@aotk.
 szie.hu
 2] SZIE ÁOTK
 Lógyógyászati Tanszék és
 Klinika

Összefoglalás. A szerzők irodalmi adatok alapján bemutatják a felső légutak élettanát és működését lovakban. Tárgyalják a felső légutakat érintő kóros – többnyire térszűkítő – elváltozásokat, amelyek gyakran megváltozott hangképzéshez és a teljesítmény romlásához vezetnek. Az elváltozások közül részletesen bemutatják az idiopátiás bal oldali gégebénulást, a légyszájpad dorsalis helyzetváltozását, valamint a rostralis és dorsalis pharyngealis kollapszust, továbbá a ritkábban előforduló elváltozások közül az aryepiglottikus redők tengelyirányú kitérését, a gégefedő beékelődését, a gégefedő visszahajlását és a hangszalag kollapszusát. A vizsgálati módszerek közül ismertetik az álló helyzetű endoszkópos vizsgálatot, a futópados módszert és a fejre szerelhető, terepi viszonyok között is jól alkalmazható overground endoszkópot.

Summary. Based upon the available literature, the authors describe the physiology and the mechanisms of the upper respiratory tract. They present disorders of the upper respiratory tract resulting in poor performance and abnormal respiratory noise. From the disorders, idiopathic left laryngeal hemiplegia, dorsal displacement of the soft palate and rostral and dorsal pharyngeal collapse are outlined in details. More rarely occurring disorders, such as axial deviation of the aryepiglottic fold, epiglottic entrapment, epiglottic retroversion and vocal cord collapse are also defined. As regards the diagnostic methods, resting endoscopy, high speed treadmill endoscopy and overground endoscopy, the latter allowing the examination of horses in their natural environment and under their usual workload, are presented.

A szénhidrát-anyagcsere és az inzulin-homeosztázis sajátosságai csirkében

Irodalmi összefoglaló

G. Mátis – P. Lengyel –
A. Kulcsár – J. Kulcsárné
Petrilla – Zs. Neogrády:
Special characteristics of
carbohydrate metabolism and
insulin homeostasis in chicken.
Literature review

Mátis Gábor, Lengyel Péter, Kulcsár Anna,
Kulcsárné Petrilla Janka, Neogrády Zsuzsanna*

SZIE ÁOTK Élettani és
Biokémiai Tanszék.
H-1078 Budapest,
István utca 2.
*e-mail: Matis.Gabor@
aotk.szie.hu

Összefoglalás. A szerzők irodalmi adatok alapján bemutatják, hogy a madarak in-
termedier anyagcsereje, ezen belül szénhidrátháztartása is jelentősen eltér az
emlősökétől. Általában a madaraknak az emlősökénél nagyobb az élettani vércukor-
szintjük, amelyhez kis élettani inzulinszint és az extrahepatikus szövetek kisebb inzu-
linérzékenysége társul. A kisebb inzulinérzékenység hátterében feltételezhetően az
inzulinjelpálya és a különféle glükóztranszporterek madarakra jellemző sajátosságai
állnak. Mivel az inzulin az egyik legfőbb anabolikus hatású és növekedést serkentő
hormon, homeosztázisának és jelátviteli útvonalának megismerése nemcsak össze-
hasonlító élettani szempontból, hanem termelés-élettani vonatkozásban is nagy
jelentőségű lehet. A szerzők áttekintést nyújtanak a csirkék szénhidrát-anyagcsere-
jének sajátosságairól, különös tekintettel az inzulin szerepére, valamint az endokrin
szabályozás befolyásolásában rejlő esetleges lehetőségekre.

Summary. Based on literature data, the authors described that the carbohydrate
metabolism of chicken (and birds in general) is greatly different from that of
mammals, reflected in higher physiological plasma glucose levels. Further, elevated
blood glucose concentration is associated with decreased plasma insulin levels and
decreased insulin sensitivity in most extrahepatic tissues. The low insulin sensitivity
in birds may be associated with the peculiarities of the insulin signalling pathway and
glucose transporters. Since insulin is an anabolic hormone and it is highly involved in
the regulation of growth, studying its homeostasis and signalling cascade in chicken
may be of special interest not only from comparative physiological approach, but
from food production point of view, as well. The main goal of the authors was to
provide an up-to-date brief summary regarding the specialities of carbohydrate
metabolism in chicken, with emphasis on the role of insulin and the possible further
implications.

Candida parapsilosis első magyarországi izolálása kutyából

N. Szabó – E. Bálint –
B. Bókony – Gy.-T. Hegedűs:
The first isolation of *Candida parapsilosis* from a dog in Hungary

Szabó Nikoletta*, Bálint Edina,
Bókony Brigitta, Hegedűs György-Tamás

Vet-Med-Labor Kft.
H-1143 Budapest, Stefánia
út 61.
*e-mail: szabo.niki3@
gmail.com

Összefoglalás. A szerzők a *Candida parapsilosis* első magyarországi állatorvosi leírását közlik. Egy 14 éves kutya bőrkaparekmintájából gombatenyésztésre alkalmazott, gentamicin-tartalmú élesztőkivonatos ferde Sabouraud-agar táptalajon sarjadzó gomba tenyésztett ki. A gomba azonosítására AuxaColor™ 2 próbát használtak, aminek a leolvasása után a *C. parapsilosis* gombafajt kapták eredményül, ami megegyezett a morfológiai képpel is. E gombafaj fontosságát jelzi, hogy a *Candida* fajok közül 1990 óta a *C. parapsilosis* előfordulása nőtt a legnagyobb mértékben. Az egyre pontosabb identifikálási eljárásoknak és az egyre precízebb diagnózis iránti igénynek köszönhetően állatorvosi vonalon is elérhetővé és elvárttá válik a gomba fajszerű azonosításával felállított kórhatározás, segítve ezzel az állatorvos munkáját a megfelelő kezelés alkalmazásában.

Summary. In this paper the first veterinary description of *Candida parapsilosis* is presented in Hungary. Sample used in this study was a 14 years old dog's skin scrapings sample, from which yeast cultured on a special fungal medium, gentamicin-containing yeast extract slant Sabouraud agar. Identifying the fungus AuxaColor™ 2 test was used, after processing the result *C. parapsilosis* was obtained, which was identical with the morphological image. The importance of this fungus indicates that among the *Candida* species, the occurrence of *C. parapsilosis* showed the largest increase since 1990 (10). Thanks to the more accurate identification procedures and the demand for a more precise diagnosis, it became available and required on the veterinary field to identify the fungi on species level for a precise diagnosis, which supports veterinarians to provide appropriate treatment.

Kutya-herpeszvírus okozta elhullások retrospektív vizsgálata

**Szeredi Levente^{1*}, Dán Ádám¹,
Bacsadi Árpád², Kecskeméti Sándor²**

**L. Szeredi – Á. Dán –
Á. Bacsadi – S. Kecskeméti:**
Retrospective examination
of pups died due to canine
herpesvirus infection

1] NÉBIH Állat-
egészségügyi
Diagnosztikai
Igazgatóság, H-1143
Budapest, Tábornok u. 2.
*e-mail: szeredil@nebih.
gov.hu

2] NÉBIH Állat-
egészségügyi
Diagnosztikai
Igazgatóság, Debrecen

Összefoglalás. A szerzők 2005 és 2013 között kórbonctani, kórszövettani és virológiai vizsgálatokkal 14 helyről származó, összesen 16 kölyökkutyában állapítottak meg kutya-herpeszvírus okozta elhullást. 12 kölyök 2 hétnél fiatalabb korban, három kölyök 4 hetes kora körül, míg egy állat 10 hetesen pusztult el hirtelen, vagy néhány órán át tartó betegséget követően. Már a makroszkópos vizsgálattal, valamennyi esetben fölmerült a kutya-herpeszvírus okozta fertőzés gyanúja, amit a megfigyelt kórszövettani elváltozások tovább erősítettek. Magzárványokat egyik esetben sem találtak. A kórszövettani vizsgálattal csaknem valamennyi esetben vérzéseket és elhalásos góccokat figyeltek meg a májban, a lépben, a tüdőben és az agyvelőben. A többi szervben hasonló elváltozásokat csupán az esetek 22–50%-ában találtak.

Summary. The authors diagnosed canine herpesvirus infection in 16 puppies originating from 14 locations, with gross pathological, histological and virological examinations between 2005 and 2013. Twelve puppies were younger than 2 weeks old, three were 4 weeks old and one was 10 weeks old, when they died suddenly or after a few hours presenting clinical signs. The macroscopic lesions were already suggestive for canine herpesvirus infection, which was further supported by the detection of characteristic microscopic changes in all cases. Inclusion bodies were not observed in any cases. Haemorrhages and focal necroses were found almost in 100% of the cases in the liver, spleen, lungs, and brain. Similar lesions were evident only in 22% to 55% of the cases in the other organs.

Molekuláris módszerek szerepe és jövője az élelmiszer-biztonsági mikrobiológiai vizsgálatokban*

B. Nagy – A. Szmolka:
Present and future significance of molecular methods in microbial food safety examinations

Nagy Béla**, *Szmolka Ama*

MTA Agrártudományi
Kutatóközpont,
Állatorvos-tudományi
Intézet, H-1143 Budapest,
Hungária krt. 21.
**e-mail: bnagy@vmri.hu

Összefoglalás. A szerzők irodalmi adatok és saját tapasztalatuk alapján áttekintik az élelmiszer-biztonsági szempontból legfontosabb kórokozókra vonatkozó, DNS-alapú diagnosztikai és tipizáló eljárásokat, módszereket, azok alkalmazhatóságát, valamint a további, gyorsabb és specifikusabb molekuláris eljárások iránti igényekről és eddigi tapasztalatokról rövid értékelést adnak. Értékelésük főbb szempontjai: a költség-igény mellett azok gyorsasága, érzékenysége, megbízhatósága, továbbá standardizált és így nemzetközileg egységes alkalmazhatósága. Fontosnak tartják az egységes (humán és élelmiszerlánc-biztonsági) nemzetközi adatbázisokhoz való kapcsolódást, mert a módszerek csak így válhatnak a molekuláris kockázatbecslés általános eszközeivé. Az itt ismertetett molekuláris diagnosztikai és tipizáló módszerek egy része az élelmiszer-biztonsági vizsgálatokban már ma is nélkülözhetetlen, és az alkalmazásuk eredményeként létrejövő, egyre bővülő adatbázisok révén, a jövőben még inkább azok lesznek. A reprezentatív kórokozó törzsek nemzetközileg standardizált és széles körben bevált (ISO) módszerekkel végzett izolálását és szakszerű fenntartását viszont ma még nem helyettesíthetik.

Summary. The aim of this review is to give a brief evaluation about the DNA-based diagnostic and typing methods for the most important foodborne pathogens, based on the available literature and on the authors' experiences with considerations for the adaptability of the present methods and for the need of faster and more specific tests. Main aspects of this evaluation are: cost and time effectiveness, sensitivity/specificity and internationally accepted standardization. Further important aspect is the compatibility to international databases so that these methods could also serve as widely available tools for molecular risk analysis. Some of the molecular methods reported here are already indispensable tools for diagnostic and typing studies in food safety. Through their data inputs for international databases, these molecular methods will be increasingly important in the future. However, the use of internationally standardized official (ISO) methods for systematic isolation and detection of representative pathogenic strains can not be replaced by the molecular detection methods yet.

Az állatorvos-tudományi kutatások 2013-ban, az akadémiai beszámolók 40. évfordulóján

1. rész

Az MTA Állatorvos-tudományi Bizottsága és a SZIE Állatorvos-tudományi Doktori Iskola 2014. január 27–31. között, jelen formájában immár 40. alkalommal tartotta az aktuális kutatási eredményeket, újabb szakmai megfigyeléseket, valamint a jövőbeni kutatásokra és fejlesztésekre vonatkozó javaslatokat bemutató és azokat megvitató „akadémiai beszámoló” ülésorozatot.

A 40. évfordulóról az első szekcióülést megelőzően, január 27-én, a rendező két testület, jelentős számú résztvevővel, együttes nyilvános ülésen emlékezett meg. Ennek során az illetékes testületi elnökök (NAGY BÉLA és RUSVAI MIKLÓS), valamint a SZIE Állatorvos-tudományi Kar dékánja (SÓTONYI PÉTER) tekintettek vissza. Kiemelték, hogy az elődeinktől átvett, tudományos-szakmai beszámolósorozat nagy értéket képvisel, és rámutattak a beszámolók eredeti céljára (szakmai ellenőrzés). Jelenleg a beszámolók elsősorban a szakmailag igényes, de szellemében mégis műhely jellegű vitafórum lehetőségét adják. Az elmúlt évek csökkenő kutatási támogatása és az államilag támogatott kutatóhelyek számának csökkenése ellenére is e fórumoknak fontos jövőbeni szerepe van, különös tekintettel a fiatalok, a doktoranduszok haladását segítő ellenőrzésre, tudományos előadói és vitakészségük fejlesztésére. Egyetértettek abban, hogy az akadémiai beszámolókra, mint rendszeresen, ugyanazon időben tartott éves szakmai seregszemlékre a jövőben is nagy szükség van. A beszámolók évenkénti értékelését az MTA Állatorvos-tudományi Bizottsága – a felkért szekcióelnökök és -titkárok, valamint bizottsági tagok segítségével – végzi, és erről éves jelentésében az MTA Agrártudományok Osztályát is tájékoztatja. A beszámolók rendszerének a mindenkori igények szerinti továbbfejlesztésére is van lehetőség, amelyről a jövőben is közösen kell dönten.

Az ülés befejezéseként NAGY BÉLA, a jelenlévők nevében az akadémiai beszámolók szervezésében évtizedeken át kiemelkedő érdemeket szerzett MÉSZÁROS JÁNOS akadémikust díszoklevél átadásával köszöntötte, aki ennek kapcsán visszatekintett a beszámolók történetére, hangsúlyozva azoknak az egységes szakmai álláspontokat kialakító és a mindenkori tudományos-szakmai követelményeket érvényesítő, fontos szerepét.